

VICHORIA
DE LICA
PAGETON

xv E
79

(15)
E. 794.

recueil factice.

1° Nicholai de Lira.....

preceptorium

Double, même lettre, 384 ⁶³

2° De immortalitate anime

Kuyper, eland.

3° Gerson. de passionibus anime.

4° autoritates aristotelis, Seneca

Boetii. Platonis & X.*

* Double, même lettre. Dans
386.

De passionibus anime

Gerson.

Tabula huius tractatus de passionibus anime
A magistro Johanne gerson/Incipit feliciter.

- ¶** Quid sit passio. Consideratio prima.
¶ Quid in rebus pure naturalibus sit inuenire passionem. et de variis nominibus eius. Secunda
¶ De passionibus consequentibus cognitionem coniunctam in communem. Tertia
¶ Quomodo tripliciter cognoscantur passionibus animales. Quarta.
¶ De numero et sufficientia passionum. et quare passio ire non habet contrarium. Quinta.
¶ De ordine passionum inter se: et earum originem ab invicem. Sexta.
¶ Quid passiones brutorum pulere sunt et hoc. Septima
¶ Quid animales passiones in statu peccati plerumque turpes et male sunt in homine. Octava.
¶ Quid in statu innocentie fuissent animales passiones honeste et bone. et etiam quando sunt bone et quando non in statu culpe. Nonna
¶ De duplici origine passionum animalium. Decima
¶ De concordia stoicorum cum paripatheticis in positione passionum in spiritu interiori rationali. Undecima
¶ Quomodo nomina passionum sensus transferuntur ad passiones mentis et spiritus. et de differentia earum. Duodecima.
¶ Quod passiones causate ex consideratione divinorum officiorum sint iugiter contemplande. Deciatertia

¶ Quid passionea spirituales causantur a deo me-
diante et immediate. *Quartadecima.*

¶ Quid passionea spirituales quandoque causantur a
bono angelo. et de modo causandi. *Quidecia.*

¶ Quomodo malus angelus causat passiones spū-
ales a deo permittente. *Sextadecima.*

¶ Quomodo passiones spūales a celo dispositiue
causantur et a qualitatibus secundis a celesti influxu
et primarū actiōe qūalitū causantur. *Deciaseptia.*

¶ De passionibus causatis ab innata cōplexiōe
et earum origine. *Decima octaua.*

¶ Quod passiones aliquae spūales dispositiue cau-
santur ex actiōe primarū qualitātū. *Decimanona.*

¶ De passionibus ab imaginatione causatis. et
earum effectibus. *Vicesima.*

¶ De decacordo psalterio/cithara spūali et misti-
ca: et de cordis eius. *Vicesima prima.*

¶ Quomodo sermones passionales sunt utiles
et quomodo non. et quomodo discretio quandoque
permittit passiones tam viciofas qū laudabiles.

Consideratio *Vicesima secunda.*

Finis tabule.

of salomon

Incipit tractat⁹ notabilis de passiōib⁹
aie venerabilis viri / Magistri Johis gersō.

Passionū feruorē / effectū / et originē
cognoscere: pdest aie ad deuotiōis
scolā vocāte. Sane quēadmodū
sūmavictor est trāsisse ī affectū ma
licie / ita vt iā ipsū vitiū ex intimo
sensu placeat: sic culmen virtutis est
trāsisse ī affectū iusticie. Affect⁹ nō vel est passio
ab agēte derelicta ī potētia cognoscēte: vel simi
litudinē h³ passionis. Nō est autē deuotio sine af
fectione. Nā deuotio qd aliud est / q̄ extēsiō vel e
lenatio mētis ī deū p piū et hūilē affectū. ¶ Rur
sus. Qis virt⁹ cū sit affectio moderata et ordīata
vitiū ex defectu modī et ordinis ī affectibus pue
nat: nūq̄d nō salubris erit affectionū passionali
um cognitio? Passionū q̄ppe ignorata qualita
te: neq; virtutū neq; habitūū / imo nec ipsius hoīs
neq; tentationū suarū multipliciū poterit suffici
ens noticia vel ars adipisci. Quo pacto deniq; si
cut oportet orabim⁹ mēte / orabim⁹ spū / iubilātes
ī cordibz nrīs et laudātes deū ī psalterio decacor
dō cū cāntico et cithara: si desideriorū et affectōnū q̄
suauē hāc armoniā reddere hñt naturā ignora
uerim⁹? Sētiūtur ab idiotis et simplicibz aliqñ expi
mētaliter tales affectus: nec negam⁹. Clertān
additio doctrie multū pfert. Nāc p̄sideratōne p
moti sūt seti p̄s / noīari potmen et arsem⁹. in q^o
rū ore vix nīst de passiōibz earū pmo x̄s̄. p̄dest
igī materia de passiōibz et earū p̄ditiōibz / de caus
et effectibz / de mō q^o q̄ vtēdit: eis placuit sub aliq
bus p̄sideratiōibz ptractare. Ad qd reliquū erit /

(multa alit reliqnt) iueniet apud factu tho. i. p. 1a
scde septia qstioe vicesimasca: r deiceps. addit
quos allegat doctoribus.

¶ Prima considera. i. q. ostendit qd sit passio p diffoez

Passio est inclinatio qda vel coaptatio seu si-
militudo r conuenientia derelicta ab agente in
passu p qua trahit quodammodo ipsu passu ad agens.
aut eide coaptat vel assimilata r refugit contrariu
Certe quemadmodu ignis generas igne ex aere re-
liquit i igne gēito caliditate r leuitate q leuitas
suo pōdere vel tractu mouet sursum ad simile igne
r dū illic est qescit/odit xō locū dorsū tāq sibi nō
pueniēte r refugit ipsū neqz qetē h3 in illo: sic hō
pporeidoliter affectus p amorē ad aliqd/ inclinā
ad illū. r si nō h3 desistat r pcupiscit ipsū. r si ad-
piscit: qescit r delectat i eo/odit xō p contrariū r hor-
ret approxiatōes ei. r si ei pūgit: dolet r tristat

¶ Et he sūt sex passiōes/tres respectū boni simplicis
r tres similiter respectū mali. put i ferius docebit.

Amor/pcupia/delecta. odiū/fuga/dolor/vel i qe-

¶ Secda considera. vbi ostendit q etiā i reb3 (tudo
pure naturalib3 sit inētre passiōes. r v variis noib3

Passio qlibet i se qd cognitōez. vel cō- (ci.
iuncta: vt i cognit. vel nō cōiuncta: vt i nō co-
gnit. h3 itaqz qd3 ens naturale suas inclinatōes
certas tāq remēoratē r directū ab itelligētia nō
errate q de? est. Algit qppe de? oia tāq sumū bo-
nū sui ipsi? diffusiuū. Et ppter seipsū creauit oia
tanq finis oim. Ido bonū qd h3 rōnē efficiēt et
finis: ponit a bō dionisso primū nomē dei. Cōse-
quēs est igit q i re qlibet derelinquat de? passiōē
q sit assimilatio qda vel coapta r conuenientia/vel

inclinatio et tendentia ad ipsū scōz ordinē sue sapie
in qua fecit oīa ī numero/pōdere: et mēsurā. Hec
autē inclinatio generalis ad finē vltimū p fines
particulares et p̄ximos nōlatur appetitus vel af
fectio naturalis. qñq pondus rerū. qñq tract⁹ seu
tendentia. qñq fedus rerū stabile. qñq amor in
situs. qñq lex. qñq regula. qñq instinctus. qñq
equitas naturalis. qñq scūs nature: aut alī quo
talī vocabulo. Sed res eadē est q̄ sepe nichil dicit
sup additū ad ipā naturā. neq̄ vt accidēs: neq̄
vt habitus: s; vt ipā natura taliter instituta/ q̄ ex
agente deo et oīa disponēte fortiter et suauiter ha
bet tendere in talē vel in talē finē: et moueri ad il
lum si absit vel absens sit: nisi impediat/ et requi
escere in adepto. Q̄d dicit x̄o cōtrariū/fugere quo
q̄/nec in illo quiescere: hoc somniasse visus ē era
clitus. dicens oīa fieri per litem et amicitia. Hoc
quoq̄ dixit aristoteles enūciās bonū esse qđ om̄
nia appetūt. Et hunc esse finē oīni deū cōfessus ē
q̄ solus/ sicut est ineffectibilis ab alio: sic impassi
bilis solus inueniē. tam passiōe pfectina: vt est il
luminatio in celo. q̄ defectina: sicut ē dolor ī cor
pore aīato. Nisi forte quis abuti ausus diceret in
emanatōib⁹ diuinis rep̄ri passiōē. sicut gene
ratōem filii passiōē diceremus. et similiter pas
siōib⁹ psequētib⁹ cognitōez p̄ductā. et hoc ī cōt.

Passio sequēs cognitōem p̄ductā: rep̄it in of
f̄tute cognitua/ ī qua passiōes derelictę ab
agētibus inchoant et terminantur in appetitiua
virtute. ita vt passio talis generali nomīe descri
bi possit/ q̄ est inclinatio vel mot⁹ pueniēs ex co

gnitōe vel apphēnsiōe alieni? ut cōuenientis vel
discōuenientis: p̄sentis vel absentis. Et siquidē
motus ille q̄ q̄q̄ successiū? est: q̄q̄ p̄manēs vel
īmanēs. sicut est amare. Si inq̄ cōsequit̄ ad co-
gnitōē pure sensitiuā: sic dicit̄ passio aīalis. Si
vō sequit̄ cognitōē ipsius rōnis deliberātis vel
dictātis de particularib⁹ agendis: sic dicit̄ passio
volūtaria/vel rōnalis/vel cōscientiosa. Si vō se-
quat̄ cognitōē pure intellectualē seu mentales
in cui⁹ lumīe cognoscunt̄ prima principia mora-
lia: sic potest notari passio/sinderesis/vel menta-
lis excessus: vbi sit raptus ⁊ extasis. Et ita q̄drū-
plex genus passionū potest apud hōiem inueniri
naturalī/aīalī/rōnalī/intellectualī. Et quī
apud p̄hāntes principalis sermo est de passiōib⁹
cōsequētibus cognitōē sensitiuā tam in aīalib⁹
bus q̄ in hōib⁹/ eo q̄ ad illas transmutat̄ corp⁹
trāsmutatōē sensibili/et ad trāsmutatōes istas
similiter ip̄e passiones aliquā p̄sequūtur: existima-
mus idoneū tractare priūo separatim de passio-
bus hōmōi aīalibus: q̄bus cognitio facile erit p̄ si-
militudinē ⁊ coaptatōē de reliquis tā natural-
ibus/q̄ volūtariis/q̄ intellectualib⁹ h̄re sermonē.
¶ Cōsideratio quarta: quomō triplīciter cogno-
scantur passiones animales.

Passiones aīales cognoscuntur ex subiecto/ob-
iecto/⁊ effectibus. Sūū equidē subiectū est
vis appetitiua sensualis: q̄ respicit bonū tēpora-
le particulare hoc vel illud tanq̄ sibi cōueniēs/⁊
malū tanq̄ discōueniēs: ⁊ hoc sub ratōe cōmodi
vel inēdmodi. q̄ ratio iusti proprie nō est ibi. nec
sū cā pprie sumunt̄ passiones: sed magis ip̄e vir

tutes in ipsa ratione et mente. Causae ergo motus quidam in appetitiva virtute consequente apprehensionem virtutis cognitive sensualis exterioris vel interioris. Cuius obiectum est verum simplex/velut quoddam adequatio rei cognite ad cognoscendum. Bonum vero superaddit conveniendum rationi. Et quoniam bonum commodi potest considerari absolute sine contradictione aliqua/vel considerari nunc ut absens/nunc ut praesens/nunc ut arduum et difficile/atque ita proportionaliter de malo: propterea secundum hoc diversificatur vel ramificatur virtus appetitiva et similiter passionibus. Et quippe virtus appetitiva: alia concupiscibilis: alia irascibilis. quarum distinctio sumitur ex obiectis. Nam concupiscibilis respicit bonum vel malum/non sub ratione aliqua difficultatis aut arduitatis: sed quoniam multa superveniunt nata impedire concupiscibilem in inclinatione vel tendency ad quietem circa bonum. et in odio fuga vel inqueratorem circa malum. Hic data est ei tanquam propugnatrix ipsa virtus irascibilis que tendit in bonum adipiscendum vel malum depellendum. Quae nullum in deo recipit. ideo nec irascibile habet ullam.

¶ Consideratio quinta de numero et sufficientia passionum. et quae passio ire non habet contrarium.

Passionum numerus et sufficientia sumitur tam a subiecto: quam ab obiecto. Quis itaque concupiscibilis/vel respicit bonum commodi absolute: et sic causatur amor vel libido quod vel est coaptatio vel inclinatio quoddam ad bonum commodi. vel respicit illud ut absens: et sic causatur desiderium et concupiscentia/ seu cupiditas/vel cupiditas/quasi satagens illud adipisci. Vel respicit bonum commodi ut iam adeptum. et sic causatur delectatio/vel leticia/vel voluptas. ¶ Dicendum

quoque est proportionaliter de tribus aliis passionibus respectu mali seu incommodi. quale si apprehenditur absolute: sic est odium. quod est disconvenientia quidam et disproportion passio ad ipsum malum. Et el apprehendit malum ut absens/ licet ut imminens: et sic oritur fuga vel abominatio/ vel horror. Aut apprehendit ipsum malum ut iam presens: et sic oritur tristitia/ dolor: et angustia. cum similibus. Et ita sex recipimus passiones in concupiscibili. tres respectu boni. amor/ desiderium: et delectationem. Et tres respectu mali. odium scilicet/ fugam: et dolorem. ¶ Rursus ipsa vis irascibilis cum non respiciat bonum vel malum nisi sub ratione difficultatis et ardui ad adipiscendum vel fugiendum/ quale nullum est bonum vel malum ut presens: propterea manet solum in tendentia vel fuga. Nam quicquid est presens vel adeptum ut tale est cadit in rationem concupiscibilis. Tendit ergo vis irascibilis in solum bonum vel malum absens tamquam difficile/ ad obtinendum vel recusandum seu depellendum. Et si quidem hoc fiat respectu boni futuri cum fiducia adipiscendi: sic dicitur spes. si cum diffidentia: sic dicitur desperatio. Si vero fiat respectu futuri mali/ et hoc cum fiducia repellendi et oppugnandi: sic habemus audaciam. si cum diffidentia: sic metus aut timor eroritur. Et utrobique fiducia vel diffidentia potest inveniri nunc cum certitudine nunc sine certitudine. quibus istae passiones certitudinem magis importare videatur. Sic ergo quatuor habemus passiones in irascibili. duas respectu boni difficultis futuri. spem/ et desperationem. et duas respectu mali futuri difficultis. audaciam et metum seu timorem. Supradidit quinta passio respectu mali preteriti. quam dicimus iram. duz vis irascibilis as

furgit ad vīdictā illate iniurie. q̄ iniuria app̄hen-
ditur vt lesiua pp̄rie excellentie: et inductiua miso-
rationis seu vilipensionis. ideo q̄rit vicissitudo q̄-
dam lesionis tanq̄ agēs cōtrapartiat vt dignū est.
et sic fiat q̄dam equalitas. et hoc app̄hendit vt dif-
ficile vel arduū. S; cur hec passio nō hz p̄trariā:
R̄ndem⁹. q̄ virtus irascibilis sic offirmet q̄ nul-
lomo fatigat vel audeat assurgere in vīdictā iu-
rie illate: hoc nō fit nisi duplici cā. t̄na. q̄ ma-
lū app̄hendit vt p̄sēs et inenitabile/ et ita cadit
sub ratiōe tristabilis et dolorosi: nec exit rōnē con-
cupiscibilis. Et hoc fit q̄ vls irascibilis non sa-
tisgit in vīdictā. et ita cadit a ratione ire. q̄ repu-
tat q̄ iniuriās satis cōtra passus est aut cōtra patie-
tur sine vlla difficultate quicūq; placuerit/ et ita q̄-
etā sen q̄escit: et quodā mō delectat tanq̄ in ade-
ptavictoria. et itex spectat ad p̄cupiscibilis rōnē.
¶ Cōsideratio sexta de ordine passionū inter se/
et eorum originatione abinuiem.

Passionū animalū prima et velut vnica raz-
dix: est amor sen libido. Amor q̄ppe aīalis/
est inclinatio vel motus cōsurgēs i aīali ex app̄-
bensione boni/ vel tanq̄ boni sibi. vixote q̄ valz
ad suū esse vel bene esse cōseruādū. Quū igit bonū
prius sit q̄ malū (nā malū non dicit nisi priuatio
boni/ et habitus nō est dubiū prior est priuatione/
vnde nec aliqd odio habet nisi quis alicui quod
diligē app̄hendit esse cōtrariū:) supest vt omēs
passiones respectu boni p̄cedāt eas q̄ directe et
de p̄ximo malū respiciūt. tā i cōcupiscibili q̄ ira-
scibili. Inter eas x̄o q̄ circa bonū x̄sant/ vt sunt
desideriū/ delectatio/ spes/ desperatio: amor q̄ ab

solite bonū respicit: precedere habet passiones ha-
bentes p obiectis bonū vt absens vel vt iam ade-
ptū/vel vt futurū ⁊ arduū: aut sub aliqua tali cō-
tracta rōne. ¶ Hab em⁹ cōsequēter q̄vis cōcupisci-
bilis prior est ad irascibilē/ q̄uis passiones irasci-
biles frequēter ad cōcupiscibilē terminentur. vt
spes vel audacia ad delectationē: si vincāt. despe-
ratio ⁊ metus si vincant cadūt. Inueniemus pre-
terea q̄ oēs passiones reducūtur ad quatuor prin-
cipales. duas in cōcupiscibili/ q̄ sunt delectatio et
dolor. et duas ī irascibili que spes ⁊ metus appel-
lant. Sed et sub generaliōri cōsideratione omēs
reducūtur ad duas/ secūdū duplicē rationē: scilz
boni ⁊ mali. Et ille sūt: delectatio et dolor. Tādē
fit oīm ad vnā velut radicalē originem reductio
scilz ad amorē. licet cōsummatior ⁊ pācipalior pas-
sio sit delectatio cōsequēs hūc amorē. ⁊ quiescit ī
re tā adēpta. Amplius nō licet amor seu libidō
sit prima passionū: fortit̄ tamē ipsa cōcupiscibilis
nomen a cōcupiscētia vel cupidine. Et iā scdm fi-
ctionē poeticā dī q̄ cupido deus amoris est ⁊ fili⁹
venerio. Et hoc: q̄a bonū absēs/ vel desideratum/
magis facit se sentiri ceteris paribus ratiōe defe-
ctus ⁊ indigētie/ tāq̄ opposita iuxta se posita ma-
gis sentiant. Similē assignare possum⁹ causam
cur irascibilis ab ira poti⁹ q̄ a spe vel audacia no-
minet. Ira q̄ppe respicit minorationē seu viltipē-
sionē/ q̄ inter mala maxie fugit. sicut ex aduerso
excellētia magis appetit. Et ira appetit vt vite
pprie aliquā preferat. quēadmodū introducit po-
eta eumal⁹. Et hic ē anim⁹ mortis p̄ceptor
⁊ illū. Qui vīta bene credat emī quē q̄ris honorē

Consideratio septima q̄ passionēs brutorū
pulcre sunt et bone.

Passionēs omēs in aīalibus brutis censende
sunt bone: et pulcre. Exempli gratia. Audacia et aīositas in leone et gallo. ira in tigrīde et as-
pio. voluptas ī porco/hirco/et passere. timīditas
in lepore et oue. fraudulentia in vulpe. adulatio ī
cane. superbia in equo. tristitia et melācolia ī ca-
ro. auaricia in cornice. Itaq; passionēs iste neq;
male sūt vel deformes in genere moris/cum desit
ipsis aīalib; arbitrii libertas ī qua fundat̄ ratio
laudis seu vituperii. Itaq; turpes dici possūt aut
male in genere entis: quoniā ena/bonū/et pulcrū
cōuertūtur. Idpropterea tātū dē habet q̄libet res
sit substantia/sit accidēs/de bono et pulcro: quātū
de ente. nec habere potest malū cōtrariū. Ampli-
us hō quilibet res naturalis dirigīt in suis motib;
ab intelligētia nō errante. ut dictū est iā ex sentē-
cia phōx. cui cōformās se angustū? dixit q̄ deus
sic res quas cōdidit administrat: ut eas p̄prios mo-
tus agere sinat. ubi aut̄ deest/error/et adest rei: id
q̄ sibi est p̄prium desit/et turpitudine necesse est.
Quot passionēs ī brutis aliq̄do turpitudinis ar-
guim⁹/vel horremus/et odimus: et expugnam⁹?
Respondem⁹ hoc ideo fieri: q̄a nobis et desideris
nostris aduersatur: inferūtq; lesionē/aut aliqua
tali ratione. Mōstra p̄inde q̄ vident̄ esse peccata
et turpitudīes in natura/ quomō ad causā primā
et finē ultimū relata pulcra sint/videre facile est.

Consideratio octaua q̄ aīales passionēs in sta-

(tu p̄cti plerūq; turpes et male sūt ī homīe.
Passionēs aīales ī hoīb; viatoribus sunt ut

plurimū vitupabiles/male: et turpes. Inuenies
mus hoc esse verū/ nō solū ex determinatione fi-
dei: sed ex naturali deductione/ si prospexerimus
conditionē et finē sūm quē homo cōditus est. Ho-
mo nāq; cū sit nature rationalis: ipse factus ē vt
discerneret inter bonū et malū. ⁊ vt malus bonū
magis diligeret. Constat hō deū esse sūmū bonū
Ordinatus est igit̃ homo ad cognoscendū et dili-
gendū deū: in quo stat sua iusticia seu bonitas et
gloria. Oportet quoq; vt hoc assequatur aliq̃do
homo alioquin frustra et insipienter ad hūc finē
fuit ordinatus supra brutālē naturā. Ex hac ra-
dices vitæ phice seq̃tur q̃ homo debet sūmū bo-
nū sūme diligere. et magis q̃ parua bona aut q̃
mala. Debetq; ad opationes partis sue principa-
lis/ que est ratio/ magis inclinari: q̃ ad illas corp-
poris. Debet q̃to erit iustior iusticia morali/ vel
nullomō vel min⁹ affligi. Debet scōm porciones
superiōrē ⁊ diutniorē ac liberā: dirigere inferiorē ⁊
ei libere et sine cōtradictōe dñari. Debet habere
corpus suū tanq̃ instrumētū cōforme rationi im-
mortale seꝛ nec impediēs sed adinuās rationem
ac minus indigēs: q̃ corpora inferiorū naturarū.
Sed oīm istoz ac similiū videm⁹ in hoīb⁹ con-
trariū/ ppter passiōes corporis q̃ trahūt aīam ad
delectationes sordidas ⁊ malas. trahūt ī errorēs
et supsticiosas insanas. trahūt magis ad opatio-
nes corporis: q̃ ad opationes virtuosas. trahunt
ad obligationē/ ignorantiā ⁊ inq̃etudinē. trahunt
ad afflictiones et rebelliones/ ad penā ⁊ mortem
plūsq̃ in brutis. ⁊ in iustis sepe plūsq̃ in iniustis.
Quid superest nisi cōcludere tales passiōes esse

cōtra rōnē ac debītū ordinē nature primitus īsti-
tute: Hic autē ordo aliter pueri nō potuit et pōt
q̄ ex culpa libere p̄p̄trata p̄ ingratitude p̄ra-
deū. Sicut vidit q̄ deplorās dicebat. Homo cū in
honore esset: &c. Sed heu tā nō similis: s̄ deterior
et turpior. Sūt igit̄ passiones bui⁹ modi vitupa-
biles: q̄a tollūt obediētā. Sūt ⁊ male ⁊ turpes:
tanq̄ primates ī hoīe ex viciosa radice modū/spe-
ciē et ordinē. Preueniūt quippe iudiciū ratiōis/
q̄d oporteret subsequi. turbāt/ligant/atq̄ tirānī
sunt dñum rōis. ita vt nimis sētiet homo illam
sentēciā. Corpus q̄d corūp̄t aggranat aīaz. Et
illd. Iugum graue sup filios ade. Deniq̄ multi
p̄bōz expiētia ⁊ rōne cōuicti/cōfessi sūt hāc corru-
ptionē licet ad vnā causā nequaq̄ p̄uenerit. Tan-
dē ex his radicib⁹ q̄ multiplici⁹ extēdi potuerāt
necessitas ori⁹ recreatiōis hūane p̄ mediatorem
chr̄stū deū ⁊ hoīem. Alioquin finis hūane crea-
tionis ī nichilū corruisset p̄ tota specie. q̄a nō ad
gloriā sue vniūficatiōis ⁊ fructiōis/ s̄ ad penam
eternę dānationis tota deuenisset. q̄d sapiētie di-
uine sueq̄ potētie ⁊ bonitati neq̄ decens neq̄ rō-
nabile est ascribere. Deus q̄ppe et natura nichil
faciunt frustra. Hinc ortū habuit illa exclamatio
p̄phetica. Hū q̄d enī vane cōstituiisti omēs filios
hoīm: dans intelligi q̄ nequaq̄. Notentur tamē
pro his que dictat sequēns consideratio.

¶ Consideratio noua q̄ in statu īnocētię fuisset
animales passiones honeste ⁊ bone. vbi etiā ostē-
ditur q̄do sunt bonę et q̄do nō in statu culpe.

Passiones aīales pro statu nature īstitute fu-
issent pulcerrime. Huius ratio est. q̄a nulla

puentissz iudiciū rōnis. sz ad obsequiū et nutū eius
vel surrexisset: vel genuisset. Sic i crisso neqz dolo:
rē/neqz cōcupiscentiā/neqz desideriu/neqz speni
aut metū īuenire erat/ aut aliā passionis cuiuscū
qz similitudinē: nisi subsequēter ad imperiū et di
ctamē rationis. Porro qlibet homo q̄to āplius
p̄fecerit i virtutibz moralibus atqz gratiis: tan
to reformabilis ordo iste i eo vt passiones nō p̄ueni
ant aut obnuāt iudiciū rōnis: sed poti⁹ ad ei⁹ inf
lionē moderētur. Hic ortū est diuinū illud aristo
tēlis x̄bū. q̄ i virtuoso oīa cōsonāt rationi. Si ta
men in hoībus est īuenire talē priusq̄ corp⁹ mor
tale hoc et corruptibile iduerit incorruptibilitatē
et īmortalitatē. et absorpta fuerit mors i victoris.
Sic fortassis eleuare naturā hūanā voluerūt ipsi
stoici dū dixerūt q̄ virtutes sūt impassibilitates
nō vtiqz q̄ virtuosi nichil sentiret aut paterētur/
alioq̄ lapidibus essēt pares: sed q̄a passionē q̄li
bet p̄uenit virtuosus. nec surripit aliquā velut ef
frenis atqz tirānūs rōnē. Sed stans talis vt eq̄
faciliter adq̄rere q̄ pulcre et cito describit. Epi
curei autē qz naturā hūanā in bestialē detraqbāt
nec aliquid porro melius aut diuin⁹ ponebāt in
hoīe: dixerūt cōsequer passioēs oēs esse pulcras
et optimas. Ita enī de bestiis s̄a diximus. Ceterū
aristoteles q̄si mediū iter p̄gēs: negauit passioēs
oēs bonas esse. q̄a multe p̄ueniūt et impediūt ras
tionē. Negauit nichilominus oēs iudicādas esse
malas et turpes: eas videlz que rōne regerentur.
Puto q̄ ex istis facile est elicere regulā generalē
de morali bonitate vel malicia passionū. Dū enī
passiones regi debēt rōne nec regūtur: ille tūc in

dicande sūt aut crimīaliter aut venīaliter male.
Nā sēfualitas ī hoīe p̄ticipat de volūtario: ī hoc
q̄ ordīata est audire rōnē. quā dūz renuit audire:
peccat ⁊ turpis ē. Bruta x̄o nullā hoc mō h̄nt cū
rōne colligatiā. nec ordīata est eorū brutalitas ob
tēpare rōni cōfūcte quā nō habēt. ¶ S; oīf dīf-
ficultas de pueris ⁊ fatuīs nō h̄ntibz vsum rōnis
p̄mitus īstīute/īntm sūt sui mōris illi passōes
les turpes nō h̄ntes modū speciē vel ordinē quas
lē hūane nāe postulass; integritas/ita vt verū sit
iuxta hāc cōsideratiōē: q̄ nemo viues est sū pec-
cato sup̄ terrā/etiā infāes vñ⁹ dīet. Solus cristus
post p̄ctm̄ p̄mū hoīs/sicut habuit īnocētīā origi-
nalē:sic ī solo regno aīe sue suata est iugiter ab ī-
stāri sue cōceptiōis talis obediētia sēfualitat; ad
rōnē:q̄lem p̄māria nāe īstīutio ī hoīe plāta-
uerat. Et talē neq; ī x̄gīe maria/neq; ī iohāne
baptista dū infātes essent inuenīre erat. q̄uis hec
deficitio nāe nequaq; īputare; tūc rōni ad cul-
pā actualē vel mortalē vel venīalē apud eos sicut
nec apud nos dū infātes sumus: et dū non habet
ratio liberū vsum suū absq; omni precedentī cul-
pa actualiter nostra. Secus vbi culpa n̄ra ī can-
sa ē. Nichilominus esset hic attēdēda multa cir-
ca cōditōez status īnocētīe et circa liberū dñum
q̄d habuiss; ratio p̄ omni tēpore sup̄ra sēfualita-
tem tā ī puerīa q̄ ī senīo/tā motibus potētīay
nāfaliū cuiusmodi sūt nutritīua vegetatīa/⁊ ge-
neratīua: q̄ sensitīuarū/sicut sūt imaginatīua et
fāstīca. ⁊ extēriores q̄īq; potētīe de quībz nō est
hic dicendū p̄ singula: sicut nec quale dñum ī īstā
cōprehēsores fuerint habituri

Consideratio decima de duplici origine passio-
num animalium: que scz est exterius sensibile et inte-

Passionum animalium generalis origo duplex invenitur. Proveniunt enim frequenter ex sensibilibus exterioribus agentibus ipsos sensus: ut in visu/auditum/gustum/tactum et olfactum. et hic modus in homine est velut ab inferiori. Proveniunt nichilominus velut a superiori: dum spiritus rationalis actuatur hac vel illa cognitio ex consequenti voluntate vel noluntate impat in membris inferioribus movens ea quemadmodum spiritus horribilem mortis apprehensionem iniecit a ratione in sensualitatem. Talis enim colligatio coniungit portum sensuale ad portum rationale: sic quod vicissim actus unus redudat in alteram. Quamvis in non virtuosis tractus sensualitatis sit fortior et ita fortior quam non est in parte rationis non tangi irruentibus primis passionum motibus licet sub ea sit ille appetitus et donec eius taliter quod nequit ab invita ratione consensum extorquere. Secus in perfecte virtuosus. secus in beatis. secus in christo. secus propterea in statu primario: de quo probabile est sentire quod nunquam nisi desuper impante ratione potuisset quodcumque sensibile forinsecus agere in sensus. Alioquin vix haberi poterit exitus quando necesse sit concedere deceptiones et errores potuisse coniungere, p illo statu: et passiones de necessitate provenisse rationes. Expediunt autem se leniter quod sentiunt ut diximus sane modo nunc apud naturam destitutam contrario: quod necesse est ut omnis nostra cognitio incipiat a sensu deorsum. Tunc autem desursus.

Consideratio undecima eorum: (sepe descendit: dicitur stoicos cum paripatheticis in positione passionum in spiritu interiori rationali.

Passiones suas suo modo dicendus est ha-
bere spiritus noster rationalis. similiter
et ratio seu voluntas. Presupponenda sunt
dic oia que de distinctione spiritus et rationis et sen-
sualitatis tradiderunt doctores sacri non discre-
pantes in hec a philosophis eleuatis. de quibus in alio lo-
co tractauimus dum scientiam de theologia mystica
vtraque declarare tam speculative quam practice con-
stituti sumus. Et quantum patitur presens breuitas dicimus
iuxta iam notata quod sicut ad cognitionem sensualem
natus est sequi quidam motus ad prosecutionem vel
fugam dum apprehenditur aliquid vel tanquam conue-
niens vel disconueniens: Sic suo modo nata est
sequi quedam affectio longe tamen purior ad cogni-
tionem spiritus in lumine pure intelligentie a fantas-
matibus denudate dum se ad lumen eternum desuper
conuertit quasi ad speculum. quoddam eternitatis et
ad montes eternos a quibus mirabiliter illumi-
nat deus. voluntas similiter dum insequitur cogni-
tionem rationis quasi mediam inter lumen spiritus et
cognitionem sensus habet ut scilicet motus passionales
suo modo qui tamen non alterant per se et immedi-
ate corpus quod nec fiunt organo mediate corporeo
quemadmodum passionibus sensuales omnium quarum
affectus varij sunt in corpore ut ad leticiam sequitur
dilataio cordis. ad tristitiam constrictio. ad iram su-
percalefactio. ad timorem frigeffectio. et ita de reli-
quis. Unde cor in gaudio paulatim dilatatur. et ma-
xime ad interiora propter quod moueri dicitur a medicis
versus pectus. In tristitia vero paulatim e contra
scilicet ad interiora et maxime versus decorsum. In ira vero
subito versus pectus. In timore vero mouetur

ad oppositū subito. In verēcūdia subito ad utrā
q̃. in angustia vero paulatī. Et ita nō ponāt me
dici nisi sex passiones iuxta sex modos alterandi
corpsū. Et aduerrat aut studiosus diligēter hāc
de passiōibus distinctionē. qm̃ multa videtur in
ter sapientes varietas. de mō ponendi vel negā
di passiones nisi concordaret eos ista considera
tione distinctio. Posuerunt stoici passiones nō ca
dere ī sapientē put p̃iosq̃ improbat ex sacris lit
teris. Aristoteles similiter eis per ratōnes ab ex
perientia sumptas cōtradicit. S; intelligamus
qd̃ in reserunt et eos statim conuenire videbim⁹
Concedunt stoici gaudia sapienti, leticia tollūt
tanq̃ vanū aliq̃ et ludicrū nec seuerū. Cōcedūt
et sapienti amorē virtutū et odii victoriū et spem
bonā. et fugā vel horrore inhonestatis. Alioquin
nullū in sapiente plus q̃ in lapide virtutis locus
linquunt. Elegant tamen in sapiente timorē/ mi
sericordiā/ dilectionē/ iram/ tanq̃ egritudines et
morbos animi pestiferos sicut notat cicero in de
ruseulaniis. Sic sentire visus est boetius dū has
quattuor passiones abiectendas in inquisitione vē
ritatis metricē iubet. Cū quoq̃ si vis lumine cla
ro cernere vep̃ transire recto carpe cālē/ gaudia
pelle/ pelle timorē. nec dolor assit. Spemq̃ fuga
to. nubila nūc est victas frenis. hec ubi regnāt
Quis tamen existimauerit boetiū vel alterū sa
pientē negauisse qm̃ plures et variū sunt aīarū no
strarū ad virtutes et ad vicia ipsuales affectus. ec
ce q̃ differentia negationis et concessionis passi
onū inter p̃ios magis ex noīe q̃ ex re pendere vi
detur. Cū vero sit consideratio nra q̃ passiones

suas suo modo dicendus est h̄c sp̄s rationalis.
Similiter et ratio seu voluntas proportionabili
ter ad appetitū sensitivū. n̄ differenter tamen.

Consideratio duodecima quomodo noīa pas
sionū sensus transferuntur ad passionē mentis
et spiritus. et de differentia earum.

Passiones spirituales magis attendēde sūt
aīe ad deuotionē vocate quā sensuales vt il
las adipisci et etiā secundū eas affici mereatur.
Si enī deuotio est sicut est elenatio mentis in de
um per piū et humilē affectū vtrūq; iam affect⁹ il
le non est intelligēdus esse solū sensualis q̄ frequē
ternō est in nostra potestate nec respicit iustū vt
iustū est: nec est solius voluntatis insequentis co
gnitionē. portione inferioris ipsius ratiois aspē
cientis fantasmata licet absq; fantasmatē nō sit
qū hoc nondū est perfectiorū q̄ p̄ consuetudine
exercitationis habent sensus spirituales insitos
in apice superioris portiois ip̄i⁹ ratiois. q̄ portio
legibus eternis inuitit in lumine pure intelligē
tie impmixte loco et tempore. Et qū noīz grandis
est sepe penuria. q̄ nichilomin⁹ iustituro libera ē
Trāsserām⁹ deinceps noīa passionū aīalīū de q̄b⁹
ph̄i tractauerūt ad affectōes. hūmōi sp̄iales q̄les
h̄z aīa dū cōtēplās deū amat ip̄ū vt totū amabi
lē. cupiscit ip̄ū vt totū desiderabilē frui et q̄etā
et delectat i eovt i toto bono vtrūq; iam adeptū.
Dicit x̄o q̄cqd ab hoc toto amabili toto deside
rabili toto delectabili separe pōt. h̄c illū sibi ve
hemētissz odiū ad p̄cā/ horroz et abominatio et fu
ga et detestatio si vident istare. dolor aut acerbiss⁹
et iūctudo molestia si forsā affuerit. h̄c p̄cā sp̄s i
gēs dū p̄stocrat magnificētissz et mūnificētissz

b ii

dei liberalitate repromittere et eina audacia rursus magnanimus in aggrediendo grandia propter deum zelus quoque divini cultus et honoris. Desperatio autem in viribus propriis vel de viribus propriis. ut ex consideratione tantorum discriminum et divinatorum iudiciorum inscrutabiliu metus ingens. Ecce habemus in spiritu passiones undecim principales/amorem/concupiscentiam/delectationem/odium fugam/tristitiam/spem/desperationem/audaciam/morem/iram/vel zelum. Et ut ad unum dicamus et differentiam propriam assignemus. passiones animales tales sunt versantur circa rationem comodi vel incomodi. Spirituales vero ad rationem solius iusti vel iniusti respiciunt.

Consideratio tertiadecima in qua per figuram ostenditur quomodo passiones causate ex consideratione divinatorum iudiciorum sit ingiter contemplande

Passiones spirituales habentes originem ex consideratione pura et lucida iudiciorum divinatorum. quoad bonos et reprobos habende sunt ingiter apud devotos tanquam centrum aliquod vel eardem vel axis vel syden immobile intervolutiles alias qualescunque et undecunque surrexerint. passiones. Puto quod passiones huiusmodi spirituales habuerat qui dixit. Domine ante te omne desiderium meum. Et rursus. Oculi mei semper ad dominum. Pro cuius intellectu placeat uti manu ductione grossa figurati. Constatuamus navim in medio mari ordinemque eam et armemus tam hominibus quam instrumentis omnibus requisitis. sit in medio navis malus erectus portans velum expansum ad ventorum suspensionem. sit in summitate mali rector navis. ita collocatus quod possit quaquevis

furfū ⁊ deorfū/dextrozfū/et finiftrorfū. ante et re
tro prospicere ſibi de oībus: ita vt neqꝫ fluctuoſe
elationes maris.neqꝫ caligiēs nebulofe.neqꝫ vi
darū aſperſiones.neqꝫ extensiones.neqꝫ diſtēſio
nes veli pro varietate ventorū. neqꝫ concurſus ⁊
occurſus nautarū ſeu remigantiū ſeu nauī regē
tiū valeat obſtare quominus inſpiciat oīs: q̄vi
dēda decreuerit. Talis rector ⁊ ſi ferat nūc hac
nūc illac per hanc nauī. ſi circūſonātes etiā va
rias mutatiōes predictas ppeti cōpellit: nichilo
mīnus liberū ſempꝫ habet pſpectū ad imobilem
celī plagā quā polū noīam⁹. Detorquet inſuper
oculos ⁊ ſi dū placuerit per cēzircūqueqꝫ in in
finis regionē. Exiſtima talē debere eſſe ſp̄m in
nauicula corporis qualis tibi deſcriptus eſt rector
nauis. El ſecundat ipe oportet arcē ſeu ſpeculā ſyn
derit⁹ quā appellauit miſtice pphā. montem dñi
paul⁹ celū tertiu⁹ iohannes eſſe in ſpiritu. pſpici
at ex illa ſpecula tanq̄ ex ſūmitate mali ſtabilē
celi axem q̄ deus eſt/ qui ſc̄z ſtabilis manēns dat
cuncta moueri. videbis q̄ ſpirit⁹ iſte poterit an
notare ventos paſſionū variarū tanq̄ ex duodec
cini partib⁹ et plagis ducentiū originē. El deo/a
bono angelo/a malo/a celo/ab innata complexi
one/ab actione qualitātū primarū/ab actione q̄
litarū ſecundarū/ab ymaginatiua uirtute/a ſpiris
tu/a ratiōe/ab habitib⁹ acq̄ſitis vel innatis. Tā
dem a varia cōbinatione ſeu configuratione cau
ſarū predictarū. ſuper quibus oībus cōſideran
dū aliqd eſtimam⁹ per ſingula.
¶ Conſideratio quartadecia q̄ paſſiōes ſpūales
cauſantur a deo mediate et immediate.

Passiones spirituales originari a deo tam mediata
te quam immediate fatendum est. Si omnis sapientia
a domino deo est. et sapientia dei a sapore secundum no-
men suum. Si preterea gratia virtutes et dona infusa
diversimodum a deo nemo fidelis ambigit.
Si rursus spiritus sacramentorum attingit saltem mini-
sterialiter in spiritum. Si denique multi sunt tractus
dei amorosi quales orabat anima sancta in cantibus.
Trahere me inquit posset currem in odorem vaguem
torum tuorum. Et hec omnia etque similia cum sint passiones
ipsius spiritus vel causent eas quod superest ut fateamur
num deum agere passiones in spiritu suo adeo quod ubi
letet et exultet spiritus in deo salutari suo. Amplius si
natura quicquid sensum spiritualium respiciamus quod sua habet
similitudinem ad sensus corporales: inveniuntur quod deus
est ipsi auditui spirituali armonia sonorissima. et ipsi
visui lux splendidissima. et ipsi gustui sapor dulcissi-
mus. et ipsi olfactui odor suavissimus. et ipsi tactui
complexus iocundissimus. Porro semel locutus est de-
us per scripturam suam sanctam quod quis et id ipsum non repe-
tat semper per singulos ut dicit lob repetit tamen
aperiendo sensum ut intelligantur huiusmodi scripture.
Repetit quoque idem de mente virtute ex alto. Re-
petit inclinando inspirando alliciendo illumi-
nando stabilizando ut non solum intelligent: sed im-
pleantur et amantur. Quoties sic affici postulabat quod di-
xit. Non cupiunt anima mea de iusticia. in omni tempo-
re. cuius rationem vnam reddit. Et testimonia inquit tua
meditatio mea est et consilium meum iustificationes
tue. Bonum certe securumque consilium iustificationes
sunt quas scriptura sacra tradit. quod consilium quod de-
fecit volens iuniri proprium vel alienum prout debuit habere

volens preterea sequi desideria cordis sui. et tunc in adiun-
ctionibus suis ut tandem et fallas inter tot varie-
tates affectuum videlicet orationi necesse est. puti fra-
docebis. ¶ Consideratio. quita decia q passionis
spuales quibz causant a bono angelo et de mo cau-
Passiones ab angelo dei bono frequer. (sandi.
ter imitari credendum est. Molo qsq expectet ut
nunc tractem? studiose mos qb? angelic? spūs co-
pulari pot ad hmanū illustrādo ipz afficiēdo mo-
nendo et docēdo. qd scrutatōe qppe cōq̄sitio fit
a doctōibz scribētibus sup scōz sentētia. Gate-
mur itaqz q angel? nō illabit i spm nostrū qm hoc
ipz soli? dei ppriū est q ita spm nrz sol? pot dñan-
ter possidere fortiter atqz suauiter ut sepe motōi
atqz viuificatōi spūs noster obediat ultro: et sic vl-
tro tñ ut nō hēat phas obniti. et hūc ingressū dei
dñantiū noiāim? illapm. Sūt nichilo? alii mōi
qb? angel? bon? agit i spm nrū. vn? ēp applica-
tiōe imediatā sue substantie et dñatū ad spm. Ad
qdē natāli ordie p statū pntz miseriez dispēsa-
tiōe supnatāli. Facta sūt applicatōe tali cū ange-
l? sit substantia lūiosissima et uosissima ac benignissia
q negauerit qm alliciat. et qdāmō trahat spūs
nr ab h mōi lūiosa et benigna et si sine olēri dñate
tanq si ferrū trahat a magnete vel appetitus ab
obiecto placidissimo et cōuenientissimo moueat
pferri si fuerit spūs noster purus/castus/iteger et
sanus sine diserasia febili corruptiōis uiciōse. sū
interpositōe sordidarū cogitatōū cū desideris
turpibz et sedis. qd orro sicut imaginati sūt phan-
tes q actiōes celi corporei p cōz orbē stellarum et
pluētarum et per omnia zodiaci signa formant

corpus humanū influunt et imprimunt in ipsius
concatenatione quadā indissolubili. Propor-
tionali similitudine dicere possum⁹ qd ex dispōsi-
tione dei gratuita quolibet celestis ierarchia a sū-
mo vsq; deorsū per oēs inuicturā spirituale influ-
ere habet in humanū spū quilibet āgelus suo mō-
mediate vel imediate. Sic seraphi inflāmat. che-
rubi illustrat. troni stabiliunt. Et hoc secundū
tres vires aīe affectiua. s. intellectiua et executiua
Et secundū tres eius portiones/superiorem/inferi-
orem/et infimā sensuale. Et et appropriati⁹ pri-
ma ierarchia mouere dī portione superiorē aīe q
respicit pīa pīncipia. secunda portione inferio-
rem q respicit conclusiones generales. Et tertia
portione sensuale que ad singularia magis dilax-
bitur. Quisq; pterea studiose recogitauerit ea
que tangere superficialiter intēdimus de causis
naturalibus passionū aīaliū per quas disponatur
vel indisponit spūs ad passiones spūales. ai aduer-
tat qd dñi habeat bon⁹ angelus ad inducē-
dū saltī dispositiue hos vel illos spūales affectus
disponendo vel inuutando sensus corpales tā in-
teriores q exteriores qui sunt organice potentie
et hoc variis modis et pene infinitis in ista variati-
onē applicatiōū multipliciū hui⁹ vel illi⁹ cause
corpalis. Et de his nō est hic dicendū p singula
¶ Consideratio sextadecima quomodo mal⁹ āge-
lus causat passiones spūales deo pmittente.

Passiones spūales perturbant crebro ab i-
mmissionē per angelos malos factis. pōt
sunt quidā angeli mali qdum dei prouidentia p-
miserit agere similia multa ad angelos bonos tā

ob subtilitatē vigoreq; substantie sue q̄ ob perspi-
cuitatē naturalis ingenii. q̄ propter experientia-
rum diuturnitatē nunc in naturalib⁹ actionib⁹
sursum et deorsum in celo et in terra. Hunc in opatōi-
bus miraculosis angelorū et oīz spirituum beatorū
quis errēt frequēter. Excecat eos malicia amēs
superbia furiēs sine lege et ordine liuor insaniēs.
Excecat eos iustū dei iudiciū illudens eis et puer-
cissimos eorū conatus aduersus electos suos con-
uertat in vsum sue bonitatis. Transfiguratur se ange-
lus sathane in angelū lucis. sicut tradit aposto-
lus. qđ fieri sic potest vno modo intelligi vt ipse
malus celet innatā maliciā et horrificos affectus
suos fingendo se placitū pulchrum et benignū ad
exemplar bonorū angelorū. Imitādo prerea do-
ctrinas et obseruationes eorūdem beatorū spiri-
tuum in amore castitatis et virtutū tā vt seducāt fa-
cilius q̄ venerent et colantur sicut deus. Hāc pro-
pter qđ aliud iuueni⁹ i supstitōib⁹ magicis fi-
eri thurificationes et orationes deuotas et ieiū-
nia petit q̄q; fieri mīsteria p̄ pueros innocētes ut
si vt efficacius fallat et colatur sicut deus. Deni-
q; quantas habeant efficacias ad inuatiōes cor-
poris actiones iste malignorū spirituum: scriptura
sacra docet de magis pharaonis et alibi et ratio
certa deducit preconcesso q̄ demones aliqui sint
aduersus quos nobis est colluctatio. sicut tradit
apostolus. Et idipsū et sancti patres multis su-
pra numerū argumentis experti sunt.

Consideratio deciasēptia quomodo passiōes
spūales a celo dispositiue causant⁹ et a q̄litatibus
scōis a celesti influxu et p̄ncipaliter actōe q̄litatū causant⁹

Diffusiones spirituales imittuntur a celo me-
diate tamen et solū modo dispositiōe simili-
ter a qualitatibus secundis cōsequentibus celestes
influxus et primarū q̄litatū actiōes. longus esset
hic sermo de traditione astrologorū quoad celestes
actiones in corpus hūanū scōs varietatē signorū
et planetarū et aspectū vt q̄ saturnus inducit ad
tristitiā. Iupiter ad leticiā. Mars ad irā. Sol ad
audaciā. Venus ad cōcupiscētiā. et ita de reliqs
Inde venit distinctiō illa q̄ planetarū alius est be-
nivolus. alius malivolus / quicquid hoc nō sit accipi-
endū de malicia q̄ sit innata planetis. Inducit
enī q̄tū de se est ad bonū s; in hoībus abusus est
qui bene nature inclinatioes deducāt in malum
q̄d omerat etiā rememorari quo pacto celestes ī-
fluxus varias īprimūt et mirastā in lapidibus
q̄ in herbis et metallis p̄prietates sicut ī magne-
te p̄spicue cernimus. Sicut p̄terea dicit rerū
huiusmodi curiosi. q̄ lapis talis portatus vel ī-
spectus dat audaciā. alius leticiā. alius amorem
Ihec autē oīa q̄tū habent veritatis nichil aliud p̄-
bat q̄ nostrā cōsiderationē quoniam acceptiōes hu-
iusmodi fiunt non īmediate ī sp̄m rationalē s;
ī corpus ad cuius alterationē habet vel illā nō pa-
rā inclinā sp̄s ad hūc affectum sp̄alē vel ad il-
lū ī se p̄ducendū quēadmodū ī corāf heli scus
enotasse salti dū p̄phete sp̄m ī se vellet excitari.
Qd autē demōes dicunt p̄ aliquē huiusmodi virtu-
tes alii vel cici vel cōpelli alterius est specula-
tōis vocāt autē alii q̄d virtutes hūmōrū virtutes occultas si-
cut autēna. Alii virtutes a tota specie vel quē īse-
quantur formā specificā dei. sicut natura specifica

caliditatis est calefacere. Ita natura specifica
magnetis est sic mouere ferrū. Natura specifica
strucionis digerere ferrū. Et ita de reliquis esse
effectibus quos non dicunt fieri ex concursu vel acti
one qualitatum primarum vel ex combinatione earum
seu configuratione quemadmodum fuit intentio quo
rūda ad hec principia generalia qualescūq; effe
ctus inferiores reducere qui vel non possunt vel
difficillime possunt in assignatione tot varietatum
in effectibus semet enoluerē. Inuentimus prete
rea quosdā phōz opinatos esse sicut ex articulis
parisien cōdēnatis palā elicit q̄ celestes intelli
gentie que nōtānt celū secundū eos taliter agebāt
in spū qualiter celū agit in corpus ita vt spūs se
haberēt solū passive ad oēm scientiā cognitionē
vel affectionē. Et nil agebat sed agebatur tanq̄
si obiectū lucidū agat imaginē sui ī speculū obie
ctū vel tanq̄ pictor at scriptor se agat ī tabulā put
etia boeti⁹ ī suo de solatōe metro p̄mediat. Dixe
rūt rur⁹ aliq̄ q̄ hēc actō itelligētia p̄sit libē ī spū
nūc ad h^o cōgscōdū nūc ad illū. Alii nāq; aliā necessi
tate id fieri p̄tēdebāt q̄d onebāt tñ q̄ dispositō spī
rit⁹ put abstrahit magis nūc min⁹ a carnalib⁹ vi
culis et carcere cecō corpis iunat plurimū vel īpe
dit radios hos ī fluxus. Sic saluāt magicā na
turalē sicut p̄phetiā illūinatōez et ita de plurimis.
Sic imaginati sūt auicēna. algazel. allzind⁹. et nō
nulli doctoz xpianoz ponētes illustrari q̄querfū
et hoc posuerūt aliq̄ fieri p̄ liberā puerfideez spūs
scōz duplicē faciē suā nūc ad supiora nūc ad īferi
ora. Aristō. sō nullā posuit nisi ab īfinito fieri cō
gnitōez vel affectōez originatiue et īmediate. quā

insecuti sūt oēs doctores catholici dñm loquuntē
de statu nature destitute nec eleuate per raptus
aut illustrationes miraculosas sicut dicit petrus
q̄ non hūana volūate allata est aliqñ prophetia
Raptus autē extasis apud deuotos tunc idco dī
fieri dū illustrat spūs immediate desursū quia p̄
ter naturalē cursū vite presentis hoc euenit.

Consideratio decima octaua de passionib⁹ cau-
satis ab innata cōplexione et carñ origine.

Passiones spiritalles iuuant plurimū vel
impediūtur ab innata cōplexione corpora-
li. Auctoris aut plato q̄ aīe īsequuntē corpora
non quidē naturali necessitate sed ad spm̄ liberū
fiat aspectus s; quadā inclinatioe pnt corpus ipz
subministrat aīe tanq̄ instrumentū. Constat enī
q̄ ad instrumentorū varietatē consurgit in opac-
tionibus facilitas maior vel difficultas. videmus
itaq; circa mecanicas artes q̄ faber aliter opera-
tur cū instrumento quadrato. aliter cū acuto. ali-
ter cū ebeti. Sic et scriptor vel pictor. sic erit suo
modo de varia cōplexione mēbrozū et de his q̄
mēbris ipsis subseruiunt vt sunt spūs corporei tā
radicales q̄ fluentes vt est p̄terea sanguis q̄ est
cōis materia tā mēbrozū huiusmodi spirituum
Circā qd̄ oportet attendere iuxta traditionē me-
dicorū. q̄ sanguis subtilis ⁊ clar⁹ in substantia tē-
pat⁹ vero in qualitatibus disponit ad gaudium
maius vel minus secundū q̄ritatē talis sanguis
qui generat spūs splendidos aut tempates. Sā-
guis autē clarus et subtilis et calidus a dñio qua-
lis est sanguis corporū in quibus calor rubescit do-
minatur disponit ad velocissimā iram. cum sit

velocis inflammationis et motus . sed ira hec mo-
dicū est durabilis . cū oē subtile et renue faciliter
resoluatur . Si vero sāguis fuerit subtilis et cla-
rus sed frigidus qualis est in corporibus in quib-
us aquositas naturalis fleumatis dñatur incli-
nat ad timorē ⁊ pusillanimitatē que a quibusdā
vocatur cordis debilitas . Et hoc est quia spūs a
tali sanguine generatus est modicus frigiditate
impediēte suā generationē . Est etiā gravis et pa-
rum inflammabilis propter frigiditatē et humidit-
atē . Idco superest vt sit ineptus calefacere cor ⁊
ab exteriori moueri . propterea neq; ad irā neq;
ad gaudiū neq; ad audaciā potest inclinare . Sā-
guis autē grossus et calidus si fuerit niger aut te-
nebrosus et inæqualis grossiciei qui turbidus ap-
pellatur / qualis est sanguis corporū in quibus ca-
lor appropinquans fini adustionis dñatur : dispo-
nit ad tristitiā propter tenebrositatē spiritū . et
ad irā propter caliditatē ipsorū . disponit insuper
ad pertinaciā vel fixā irā propter eorū spissitudi-
nem vel grossiciē . Delet enī tarde nimis forma-
eis impressa ⁊ a corpore dissoluntur . Si vero sā-
guis fuerit grossus ⁊ calidus non tamen turbid⁹
qualis inuenitur in corporibus habētibus cortē
peratū et epar notabiliter calidū atq; siccū s; lō-
ge amplius siccū / et vtētib; diēta mediocri vel
in corporibus temperatis quorū sanguis fortē ex-
ercitio calefactus et inspissatus nōdū cepit adu-
ri et denigrari . nōdū disponit ad tristitiā sed ad
cōstantem audaciā quā q̄dam vocāt fortitudinē
cordis . disponit quoq; ad mediocrē irā q̄a leticia
frangit eā cū ad leticiam sint magis prouē q̄ ad

tristitia. Sed si ex vehementissimis causis ira for-
tis excitet in talibus tarde sedat ppter grossicē
scu spissitudinē p̄dictorū. Sanguis aut grossus &
frigidus non tñ turbidus qualis est in corpibus
eorū tempatū et epar siccius & frigidius tempato
sz magis siccu q̄ frigidū et vteribus dicta ghati
uade se mediocria sanguis reddit hoīez medio-
cre in oībus accidētibus animi vt nō magis sit p-
nus ad hoc q̄ ad illud. Sz intm differt ab his q̄-
rū sanguis est tempatus quoniam ex dispositione
sui sanguis est solidus sive cōstans i inchoatis p-
pter grossicē spiritulū suorū. Si vero sanguis sit
grossus et frigidus et turbidus: sicut in hūitibus
epar cōliter frigidū et siccu tempato vel i plus
frigidū et vteribus his q̄ generant hūidū s̄guīez
disponit ad celerē et pmanētē tristitiā et ad len-
tā vel tardā irā. Sz si excitet ira ex forti causa ni-
mū pseuerat: et inclinat ad odiū vel rancorē. For-
tius tñ ire istorū minor est q̄ in hūitibus grossū
et turbidū atq; calidū sanguinē. Sz maior q̄ in
hūitibus ipsū subtilē ppter qd odiū naturaliter i-
ueterat in istis. Ecce q̄ scōz lita & similia sunt
medici signa cōplexionū et attribuūt alias cōdi-
tōnes s̄guīnēis. alias colericis. alias flēgmatīcis
alias melancolicis.

Cōsideratio deciano-
na in q̄ ostendit p exēplū grossū passiōes aliquas
spūales dispositiōe causari ex actōe pūay q̄litarū
Passiōes spūales solēt iūuari mediate tñ
et dispositiōe p actionē pūay q̄litarū. Sub
sequit̄ hec cōsideratio ad declaratiōez pcedentis.
Māvaria dispositiō s̄guīs atq; spiritūū censatur
p̄cipaliter a multiplici actōe q̄litarū pūay. Su-
manus aut p manudactōe declaratiā p̄dictorū

exemplū qđ i ebriis q̄tidie p̄spicimus. Cōstat eī ali
quos prius q̄ vino se repleuerit t̄patos esse ⁊ seda
tos i passiōibus suis ⁊ affectōibus q̄ post vini a
bundāter s̄ptū trahunt. hi ad irā vehementē.
hi ad tristitiā melēcolicā. hi ad leticiā effusā. hi
ad spē. hi ad t̄iorē. hi ad audaciā. hi ad odiū ⁊
indignatiōes. hi ad benignitatē ⁊ amiciciā. Cur
aut sit hec tāta varietas? nimirū q̄ variat accidē
talis dispositio sanguis ⁊ humoratq̄ spiritū ex
actōe vini ⁊ q̄litatū suar. Q̄circa facile est p̄pē
dere q̄tū op̄et hec vel illa p̄plexio fixa quodā mō
⁊ p̄manēs si i accidentali ⁊ trāscēte dispositione
corpis dissimilis tanq̄ subita et potēs opa^o subse
quāt adeo q̄dē vt si videris ebriū prius sobriū fe
re dicere possis h̄viciq̄ nō est ille. Deniq̄ q̄tū p̄sit
i morali negocio cognoscere taliū passiōū tales
origēs tā apud se q̄ apud alios vel corrigēdos vel
docēdos nō op̄erosū est advertere. cū nō eadē vi
deant ebriis et sobriis s̄m p̄h̄. aliterq̄ p̄inde sit
ad deuotōes ⁊ v̄ritē i ducēdi sic vel sic affectati.
Q̄d vtiq̄ vidit sapiēs mulier abigail q̄ nabal nō
nisi post vinū digestū p̄monuit hoc i sup̄ lucidiss̄e
tradidit optimus moralis artifex gregorius in
Cōsideratōe vicef̄ia de passiōi (suo pastoralī.
bus ab imaginatōe causat. ⁊ earū effectibus.

Passiōes oēs p̄ imaginatiūz v̄ritē solite sūt
vel itēdi notabiliter vel minui. Et hic s̄ere
mus de illiq̄s originibz ip̄ar passiōū. Itaq̄ quā
tā vī h̄v̄ens imaginatiua tradūt p̄h̄antes ⁊ medi
ci p̄ exp̄ictle librū edocti. v̄cūt eī ip̄az h̄re v̄ritē
f̄gitiaz ⁊ imutariā totius corporis. Q̄d vt facilius
innotescat supponemus p̄rio cum p̄bo q̄ species

seu forma rei vel eius fantasma seu imago habet vim alterandi proportionabiliter sicut habet res cuius est imago. quoadmodum spiritus ignis habet vim calefaciendi. spiritus nimis infrigidandi. non tamen in eodem gradu ad rem ipsam. Supponamus propterea quod spiritus animalis delatus est formarum seu specierum. sicut aer recipit spiritus coloris vel aliorum sensibilium. Et he spiritus licet non sint sensibiles impressiones in corporibus dispositis sicut spiritus coloris causant imaginem in speculo: sic imaginatio turpis figure recipit in spiritibus et facit et defertur in deciso semine tempore talis imaginationis spiritus ethiopia assimilationem inducit ad ethiopa. Hec autem delatio forme imaginarie potest fieri dupliciter. Et uno modo quod ipsa forma moveatur et deferatur ad motum sui subiecti. sicut si sal liquefiat in aqua defertur et expanditur per aquam. Alio modo fit hec diffusio per radicationem ipsius forme imaginative que habet vim sui ipsius diffusivam et causatorem aliarum specierum ex se ipsa. sicut lux causat lumen quod causatum potest ponere et aliud lumen. Supponamus insuper quod delatio talium formarum per spiritus potest pervenire usque ad sensus exteriores. quo casu fiet in sensibus exterioribus talis sensatio suo modo quam his fieret si ab extrinsecis obiectis moneretur. Hanc causam reddunt aliqui cur dormientes exercent opera quam vigilantes. Cur etiam maniaci et alii melancholici credunt ea videre vel sentire extrinsecus quam non nisi si intrinsecus certum esse fieri. Hinc evenit ut dum homo est in tenebris et timet putat se quicquid videre imagines terribiles vel audire sonos horrendos. quemadmodum melancholici etiam in pleno die et locis lu-

tidis patiuntur talia propter tenebrositatē spīrituū quos horret quodāmodo ipsa aīa vel virtus imaginatiua. Et hīc semper tristes incedūt qz causā tristitie sue secū ferūt. Nec est ratio cur aliq̄ timent nō timenda. cur in suspitiōes mirabiles et falsissimas cadūt: ita vt credāt se aliq̄ queri ad mortē vel incarcerationē vel spoliatiōē et inde fugiūt nemine psequēte trepidantes timore ubi nō est timor. Cognoui talē tēpore meo q̄ ingenio fīssimus erat et perit⁹ valde ī medicina qui tādē fugit ī nemora occulta nec vltra pparuit. Sic aliq̄s estimabat se gallū et more galli cantabat. Alius murilegū et sub lectis mures q̄rebat. ali⁹ imaginans se hīc comia in frōte verēcū dabat quoti ensēq̄ videbat se inspicī et frōtē tegebat. Alius imaginās se notari de infectiōe lepre vel de morbo caduco oēs hoīz fugiebat et trepidabat aspectus et sermones. alius imaginans se hīc pedes ferreos calcabat validissīc sup̄ terrā. ali⁹ ābulare nō audebat fātasiās pedes suos esse vitreos. Sic saluāt expositores aliq̄ quō nabugodonosor cōcedebat ferū sicut bos et cū feris hītabat qz scz boiū se esse fātasiabat. Sic asserūt medici q̄ imaginatio facit casū et mortē iducit. Et hāc v̄tutē vsq̄ ad hoc eleuare voluerūt aliq̄ vt p̄ illā mirabiles ī p̄stīōes fierēt ī clementis et ī reb⁹ extrīsecis vt q̄ ad imaginationē alicui⁹ sicut refert autē cū cadat camel⁹. Talia sūt innum̄erabilia nā īfinite sūt spēs h̄mōi fātasiarū vel melēcoliarū p̄m̄ traditiōez medicorū. quos orati⁹ furores appellat vel īsanias deducēs ī hoc oēs hoīes ī aliquo stultos esse. Nil le puellarū inq̄t pueroz mille furores. et ī ecclesi

astico dñ. Stultorum infinitus est numerus. Nec autē
cōsideratio docet q̄ saluberrimū est assuescere ut
anīm⁹ nō a fantasmatibus q̄ tū possibile est fieri:
se denudet et anertat ī exercitatione sua. Quid q̄li
ter fieri habeat tetigim⁹ alibi ī tractatulo de pra
ctica theologie mystice cōsideratōe vltia. Rursus
apparet q̄ periculosū sit hōī dimittere se nimis
labi et p̄fundari ī imagines vel fantasias p̄sertī vi
ciosas et circa peritūra sēperq̄ labentia ut sūt be
neficiā/honores/diuitie. Illā cū generet habitus
ex actibus frequentatis et habitus causent. natu
raliter sit ut pōdere sue inclinatiois sic imitent
imaginatiuā virtutē et ex cōsequētī totū hōīem q̄
necessitate q̄dā trahit hō velut brutus ut quēad
modū sit ī illis quos p̄s bestiales appellat. Sic
utiq̄ verū est q̄ oīs imaginatio p̄fūdāta h̄z suam
infantā vel ebrietatē et q̄si demoniacā passionē: si
cut dicit origenes. Redit quoq̄ notabiliter seu p
uertit totaliter iudiciū ratiōis ut p̄z ī philocaptis
pariter ī auctiosis/ī auariis/ī inuidis/ī ipatiēti
bus. In quib⁹ verificat illū puerbiū: Furor fit le
sus sepius patientia. Ita denū p̄uenit ut dimiss
so vocatiuo casu quo venire et īroire ī domū dei
necesse est. q̄ nemo sibi assumit hūc honorē s̄z qui
vocat adeo tanq̄ aaron. alii p̄ notatiuū casū. alii
p̄ genitiū. alii p̄ accusatiuū. alii p̄ ablatiuū p̄pa
ti passionibus q̄rant ascēdere. Ad dān⁹ ad hec
concurrū multiformē flexū et reflexū quē h̄nt ī po
tentiis cognitīs ip̄e imagines vel fantasmatē vel
spēs adiuicē et cū habitibus et passionib⁹ inde se
quentibus ī potentiis affectiuis: ita ut nō sit dubi
um qū mirabilior varietas inde resultet q̄ suffice

ret causare simplex aliq̄ imago talisvel talisvel
fantasma vel passio sequens. Ad si fuerit cōcur
sus ordinatus vt ī dñtiosis nemo dubitauerit qñ
oriat̄ inde suauissima et mirabilis armonia velu
ti cytharēdorū multorū cytharistātiū ī cytharis
suis quā ipā īhabitatrix sapiētia delectat̄ audire
Alioqñ resultat horrenda prosus et amarissima tu
multuatio tanq̄ maris refrangētis ī se et ad cau
tes fluctus suos puto nō ob aliud dixisse pphētā
Cor impli tāq̄ mare feruēs. Deniqz sicut dixim⁹
de imaginatiua p̄tute: ita p̄portionabiliter suo
modo traducere possum⁹ ad potētias superiores
nō organisatas q̄ sūt ratō et spūs quīs ad act⁹ ista
rū potentiāz nō seq̄tur de p se corpis īmutatio
quēadmodū dñs imaginatiua mutat illud. Sic
tū vt actiua vehemēter ipsa ratio rapiat ad se
quodā mō potētiā imaginatiuā et ab actu suo su
spendat eā. Sicut ipē spūs similiter actiua ra
pit ad se rationē et imaginationē vt nesciat q̄ hi
iusmodi est an ī corpe vcl extra corpus ea q̄ videt
intelligat. Rursum fit aliqñ redūdantis superiorū
barū potētiaz ī inferiores quēadmodū beatitudo
aīe redūdat ī corpus et dotabit illud.

¶ Consideratio vicesima p̄ia de decacordo psal
terio cythara spūali et mīstica et de cordis eius.

Passiones triplices spūales rōnales et aīales
reddunt dñtiosis psalteriū decacordū cū eā
tū ī cythara. Spūs ei si qdā appropriatiōe loq̄
mur psallit/rō cātāt/sēsus cytharizat. Videam⁹
in primis de psalterio mīstico qd̄ ad exēplar cor
dis sicut et cytharā ars ipsa fabricauit. Moīem⁹
q̄ corp⁹ seu lignū n̄rī psalteriū vī affectiua supior

re i q tot corde sonabiles extēse sūt. quot sūt veritatis assertiones. ut q deus pater n̄r est. q deus i celis est. q deus iustus iudex est. et ita de reliq; q si digito aliquo studiose meditatiōis sed ne qd minus sp̄s h̄z plectrū discretiōis quo tēdit et reinit cordas sēretiose veritatis. Rursus corde tales debito moderamine tense et percussē reddūt sonos varios sū varietatē passionū: ita ut amor q̄ ē generalis et radicalis passio stabiliat p̄tenore. Porro decē reliq; passioēs efficiūt decē sonos alios principales. De sonis eī lateralibus et appendiciis nō est nūerus: sicut nec de h̄mōi passiōibus. Cōstituamus si placet p̄manuductōe exemplari psalterii vñ aliquē decē cordarū et decē orōis dñice sententias sicut ex decē p̄ceptis iuxta iñmaginatiōem angustini vel ex aliis scripture locis fabulari poterat. Primā cordā sumimus ex hoc noīe pater et hec appellat paterna is adoptiō. secūdā i hoc noīe n̄r q̄ appellat fraternalis associatio. h̄mōi tertiā cū d̄r i celis. hec est dei exaltatio. habem⁹ q̄ alias septē iuxta septē petitiōes q̄ sūt diuini noīs et sanctificatio. Sanctificet nōm̄ tuū. dei dñatio. Abiuciat regnū tuū. volūtatū diuine et h̄māne unitiō fiat volūtas tua sicut i celo et i terra. pp̄ia de fecit. panē nō. quo. da nō hodie. debitorū multiplicatō. dimitte nō. de. nostra. tentationū iñstatiō. erue nos i dñ. i tentationē. mali eterni notatio. s̄z liberantōs a malo. p̄cutē cordā primā digito studiose et or̄tē meditatiōis illa reddet sonū amoris dei. p̄cutē cordā secūdā illa reddet sonū amoris p̄ximi. p̄cutē cordā tertiā illa reddet cōstatiā audacie. p̄cutē cordā q̄rtā illa reddet sonū zelī et ire.

in pphantes dei nomē. pante cordā quātā illa
reddet sonū scē spei. qđ orro corda sexta dñi tāgi
tur sonat delectatōez atq; leticiā. corda septia de
sueriū a psecutionē. octaua dolorē a odiū. nona
fugā a horrore. decia timorē a de suis viribus fioē
tibus despatōez. qđ otuerat hoc latiori sermone
deduci ostēdendo qđ etiā corda pñā qđ est. paterna
lis adoptio si tāgar sapiēter digito scē meditati
onis apte reddit sonū quēlibz xtuose a spūalis af
fectōis. Sit rursus i alia q̄libz q̄uis nō eā facili
tate reperies vt sit sonus tunc multiplicat⁹ super
nūerū. Ex q̄ resonātia sit qđ cadūt et recedūt ma
ligni spūs viciōz tanq̄ cytharizare dauid desine
bat neq; spūs exagitare faul: ita vt cuilibz decē so
nū pñcipaliū possit aptari vna ex trasgressiōnē
bus decē pceptoz. Ad idamur ad hoc qđ dñi medi
tatio nostra ferri sup hmoi cordas sentētiōe seueri
tatis et ad reddēdū sonoritatē religiose affectōis
seu passōis fith⁹ aliqñ p rōes sūptas ex eternis a
primis sapiētie pñcipiis. et tūc reddis son⁹ i psal
terio tanq̄ de supius. Sit hoc aliqñ p rōes sūptas
ex affectibus a sēsuālibus expiētiis et ita resul
tat sonus i cythara tanq̄ ex ifimis. Sit hoc aliqñ
p rōes sūptas ex deductiōe p̄clusionū p pñcipia
pñā vel p ratōcinationē ab effectibus ad causas
sūptas. Et ita redditur cāticū iocūdū velut i
gutturē a faucibus rōis. Sic psallimus spū a mē
te cātates i cordibus nris cātica dñi. Sic cythari
zamus mortificatis qđāmō a p disciplinā desic
catis. Alioquin nō esset psalteriū iocūdū cū cytha
ra: sic optabat psallere canere et cytharizare qđ di
cebat. Exurge psalteriū a cythara exurgā dilucu

lo. Sz qđ pcor est exurgere diluculo: pñto qđ est
ad pñmos gratie cōtēplatine radios splēdentes
pñe regionē pñmus erūpere & velut ex sentētia
dicere. Bonū est cōfiteri dñō & psal. noī tuo altis
sime. iusticiis modis dictis. Ad ānūciādū mane
pñpitatis mīas tuā & veritatē tuā p noctē aduer
sitatis. In decacordo psal. cū cāntico i cythara. 7

¶ Consideratō vicefima scēda qñō fmo passio
nalis sit vīlis & qñō nō & qñō discretō qñes pñit
tūt passiones tā viciofas q̄ laudabiles. 7

Passionales sermones assumi possūt ut idu
cant hoīes ad x̄turē. veritate tñ et discretō
ne semp obfusa. Laudat aristoteles i rethorica
illa iudicia apud q̄ phibent dīci sermones passio
nales et ubi veritas nuda pponi iubet. Recte id
quidē si nulla ex pte iudex q̄reret alim de diuerſi
a tramite recto iusticie. qñē admodū si in illos vi
q̄ fieri cōtingeret palogismos. ars de sophisticis
elēchis frustra esset. Sz cū pñsuasiones passionales
quotidie fieri cernamus aduersus veritatē tā p
nosipſos in q̄bus habitant hñōs passioēs ex corru
ptela peti q̄ p alios. Quis phibuerit si aut argu
it augustinus qñto de doctrina xp̄iana. q̄s in q̄ p
hibuerit eloquentiā seu pñsationē rethorica i du
ci licere p defēsiōe veritatis & p sua i cordib⁹ hu
manis plātatiōe ut libēter & obediēter audiat veri
tas aduersus palliatā & fucatā falsitatē. Ad dñm⁹
i cōsideratione q̄ veritas iñ et discretio semp ob
seruet. Male eī p veritate certaret falsitas. qñ
nō sūt mala ut bona euentāt. Similiter nec asse
renda falsa sūt vt veritas cōfirmet. pñto de si mo
nere q̄sleris aliquem p sermones passionales nō ob

seruata discretio: nichilominus magis effeceris
q̄ si equū velocē stimulares ad currendū. Sicut
enī discretio sine affectioe passiōali iacet: sic affe-
ctio sine discretioe p̄cipitat. Quia ī re placeat attē-
dere q̄s industrias obseruat discretio. discretio p̄-
mittit passiōes aliq̄s viciosas succrescere dū vtu-
tibus curā īpendit. Docz q̄ppe eā euāgelica pa-
bola de nō extirpādis p̄ oī tpe zizaniis ne simul
eradicet̄ et triticū. Raro eī vel nūq̄ germinat tri-
ticū ī nobis virtutis sine zizaniis et paletis alicui?
vanitatis p̄fertī cū primū necesse sit esse illud q̄s
giale est fin apostolū. deīde illud q̄s spūale. Si
derint q̄ ī indiferece se hābeāt eruditores puero-
rū vel alioz aiālū hoīz q̄ parū dñt ī moribus a
pueris si p̄tinus eos q̄sierit exuere ab oī passiōe
viciosa eos velint ad spūalē senectutē subito pue-
here cōtēderit. Si demū sine ordie et tpe zel⁹ eoz
nō fin scīaz ī placabili feruore īmo furore passiōes
oēs p̄seq̄ molit̄. ampli⁹ x̄o p̄mittit discretio passi-
ōes aliq̄s germinare vel crescere. nō q̄ placeant
aut pulchre sint: sed ne deteriores īualescāt passi-
ones. sicut retundit̄ clauus clauo. et dolor est me-
diema doloris. Sic eī respectus hūane laudis vel
timor īfantie viciat aliq̄n turpiores adulterioz et
stuproꝝ et rapinaz aut alioz hmōi flagicioꝝ opa-
tiones. Sic tolerabilius est p̄mittere diuisionem
odiosā fieri inter q̄sdā p̄sonas q̄ ī pudico se amor-
re cōmaculēt. Sic ad felicē reipublice ministra-
tionē indiunt̄ ipsi p̄cīpes aliq̄n p̄ fame repro-
uissionē: sic ad litteras cognoscendas p̄dest pue-
ris emulatio. q̄dā licet viciosa vt socios exuperent
Rursus discretio sicut p̄mittit passionē aliq̄vi

imperabiles: sic alijs laudabiles p̄serti feruidas
et sublimes qñ cessat inducere si in deteriore exi
tum eas versu iri cognouerit vt puta si parere si
bi. si frenu suu pati postea recusaret. Mo ei p̄sen
tia tantu mō spectare satis habet discretio sz rex
exitus prudenter ipsa meriti. Nichil qdē sublimi
us sz nichil periculosius et tentationibus magis
expositu q̄ abulare p̄ viā affectionis amorose dū
vehementiā i se hz sic amor vti. 3. d. t. vehemen
tissima est passionū. Postremo placz ipsi discre
tioni sobria mens et modesta si cū sollicita est ā
bulare cū deo suo p̄ viā mādator suoz et hoc via
regia a patribus trita tanq̄ si in mentu sit apud
deū tāq̄ p̄terea sit asina quā agitat ielus i iherlīm
plus inq̄ placet talis qdā rudis mēs et arida ter
ra sine aq̄. q̄ si reiecto freno discretiōis q̄rerz dū
ctu p̄pior affectuū i mirabilibus supra se p̄ p̄ru
pta montiū cōtēplationis p̄ alta et sublimis sapi
entie p̄ desideria sāmāntia q̄bus accendit. felici
ter qdē si discretioni semp inheserit saluare se i
monte et illic despectis t̄mis iubilare deo in de
cacordo psalterio cū cantico in cythara et cū pro
pheta Abacuc dicere ex sentētia. Super excelsa
iuea deducet me victor in psalmis canentem.

Explicit tractatus notabilis: de passionib⁹
aīe Editus a magistro Johanne Beron cā
cellario parisiensi: necnon professore sacre
theologie eximio.

